

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16918/2022
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., као правних следбеника ВВ, бившег из ..., чији је заједнички пуномоћник Светлана Бојовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство финансија и привреде – Пореска управа, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5997/21 од 10.11.2021. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5997/21 од 10.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 34397/13 од 15.01.2014. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне надлежности суда, ставом другим изреке усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцима, на име стеченог без основа, исплати 950.518,80 динара са законском затезном каматом од 23.08.2013. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражено да се обавеже тужена да тужиоцу ВВ из ... исплати законску затезну камату на досуђени износ од 950.518,00 динара, почев од 08.10.2003. године до 23.08.2013. године. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 101.610,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5997/21 од 10.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 34397/13 од 15.01.2014. године, у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда, у ставу другом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавеже тужена да тужиоцу, на име неоснованог обogaђења, плати 950.918,80 динара са законском затезном каматом од 23.08.2013. године до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка, садржано у првостепеној пресуди, тако

што су обавезани тужиоци да туженој накнаде трошкове парничног поступка у износу 11.250,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку («Службени гласник РС» број 72/11....10/23- др. Закон, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Пореске управе – Филијала Смедерево од 01.10.2003. године, правном претходнику тужилаца, сада пок. ВВ, утврђена је пореска обавеза, на име накнаде за пренос апсолутних права на непокретности у износу од 950.580,00 динара, коју је он испунио уплатом овог износа. По жалби пореског обвезника, решењем другостепеног органа донетим 19.01.2004. године, решење којим је пореска обавеза утврђена је поништено и предмет враћен првостепеном органу на поновни поступак, али у поновном поступку није донето ново решење. У децембру 2019. године, порески обвезник је од првостепеног органа тражио повраћај пореза, с обзиром на то да је отпао основ за уплату, али је захтев одбијен решењем органа тужене од 02.07.2010. године, које је потврђено решењем Министарства финансија РС од 28.01.2010. године. У образложењу решења Министарства финансија РС наведено је да је порески обвезник стекао право на повраћај пореза у 2004. години, будући да је решење другостепеног органа примио у фебруару 2004. године, па је право да му се плаћени износ врати настало од 01.01.2005. године, из чега следи да је дана 01.01.2008. године наступила застарелост права на повраћај пореза, применом одредби члана 114. став 2. Закона о пореском поступку и пореској администрацији из 2002. и 2009. године. Пресудом Управног суда У 21226/10 од 06.10.2011. године одбијена је тужба пореског обвезника због застарелости.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да спорно потраживање није застарело, применом члана 371. Закона о облигационим односима (ЗОО) и да тужилац има право на повраћај пореза на пренос апсолутних права, по правилима о стицању без основа из члана 210. став 2. ЗОО.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев због застарелости потраживања, применом члана 114. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији.

Врховни суд прихвата правно становиште другог суда.

Одредбом члана 114 а, у ставу 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, прописано је да право пореског обвезника на повраћај и рефундацију пореза и повраћај споредних пореских давања застарева за три године од дана када је застарелост почела да тече. У ставу 2. истог члана прописано је да застарелост права на повраћај и рефундацију пореза и повраћај споредних пореских давања, почиње да тече

од првог дана наредне године у којој је порески обвезник стекао право на повраћај и рефундацију пореза и повраћај споредних пореских давања.

Неосновани су наводи ревизије да је материјално право погрешно примењено. У конкретном случају је реч о правима и обавезама које произлазе из примене Закона о пореском поступку и пореској администрацији, односно о праву пореског обвезника на повраћај и рефундацију пореза. О захтеву тужиоца за враћање пореза, који је поднет у децембру 2009. године, одлучено је у управном поступку, одбијањем, а тужба у управном спору поводом истог захтева је одбијена пресудом Управног суда РС од 06.10.2011. године због застарелости права, на који начин је ова правна ситуација окончана. Стога се не може прихватити став првостепеног суда да се у парници поводом потраживања које је предмет спора, примењују општа правила грађанског права, те рок застарелости од 10 година из члана 371. ЗОО, већ се примењује посебан пропис - одредба члана 114а Закона о пореском поступку и пореској администрацији. Том одредбом је прописано да застарелост права на враћање пореза наступа по протеку рока од три године, а да застарелост да почиње да тече од првог дана наредне године, рачунајући од године у којој је порески обвезник стекао право на повраћај и рефундацију пореза. Имајући у виду да је право тужиоца на повраћај пореза настало - доспело 01.01.2005. године (решење другостепеног органа из претходне године од 19.01.2004. године, о поништају првостепеног решење о утврђивању пореске обавезе је примио у фебруару 2004. године), то је рок од три године, у коме је тужилац имао право да захтева враћање пореза, истекао дана 01.01.2008. године, када је дошло до губитка и неутуживости овог права. Због тога је правилно у побијаној другостепеној пресуди одлучено одбијањем тужбеног захтева, применом рока застарелости из члана 114а Закона о пореском поступку и пореској администрацији, јер је захтев за повраћај пореза поднет по протеку рока од три године.

Из наведених разлога, на основу члана 414. ств 1. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић